

GEMEENTE BEDUM

RAAD : 18 februari 2016
AGENDAPUNT : 7
RV NUMMER : 008

ONDERWERP : Wijziging statuten Stichting openbaar onderwijs Marenland

**VOORGESTELD
BESLUIT** : In te stemmen met de wijziging van de statuten van Stichting openbaar onderwijs Marenland om te komen tot een raad van toezicht model waarmee de wettelijk verplichte scheiding tussen bestuur en intern toezicht wordt gerealiseerd.

TOELICHTING :

Inleiding

Sinds 1 augustus 2010 is er een wijziging opgetreden in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO). De wetswijziging "Goed onderwijs, goed bestuur" schrijft voor dat de traditionele vorm van besturen niet langer toegestaan is. De functies van bestuur en intern toezicht moeten van de wetgever duidelijk en formeel gescheiden worden.

Consequentie van deze wet is dat alle schoolbesturen in Nederland die Rijksmiddelen ontvangen, een scheiding moeten aanbrengen tussen intern toezicht en uitvoerend bestuur.

Dit geldt ook voor de Stichting openbaar onderwijs Marenland waarvoor de gemeenten Appingedam, Bedum, Delfzijl, Loppersum en Ten Boer eindverantwoordelijk zijn.

Stichting openbaar onderwijs Marenland wil de scheiding tussen het intern toezicht en uitvoerend bestuur realiseren door de instelling van een Raad van Toezicht. Hiervoor is een statutenwijziging nodig.

Op 28 oktober 2015 is een verzoek binnengekomen van Stichting openbaar onderwijs Marenland om een wijziging van de statuten goed te keuren, waarna de statuten notarieel gepasseerd kunnen worden.

Op basis van de huidige statuten dient een dergelijke wijziging goedgekeurd te worden door u als gemeenteraad.

Wet Goed Onderwijs, goed bestuur

Op 1 januari 2006 is het bestuur van de openbare scholen in de gemeenten Appingedam, Bedum, Delfzijl, Loppersum en Ten Boer overgedragen aan de Stichting openbaar onderwijs Marenland. De opdracht en de wettelijke bevoegdheden van Stichting openbaar onderwijs Marenland zijn vastgelegd in de huidige statuten die door uw raad zijn goedgekeurd. Door de wet "Goed Onderwijs, Goed Bestuur" moeten het bestuur en het intern toezicht van Stichting openbaar onderwijs Marenland gescheiden worden. Daarvoor is een wijziging van de statuten noodzakelijk.

Op basis van adviezen van o.a. de Onderwijsraad is er voor gekozen om ook in het onderwijs te streven naar een scheiding tussen bestuur en toezicht houden. De Wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' regelt de versterking van het extern en het intern toezicht in het onderwijs:

- uitbreiding van de bevoegdheden van het ministerie om in te grijpen bij tekort schieten van de onderwijskwaliteit;
- uitbreiding van de bevoegdheden van het ministerie om in te grijpen bij wanbeheer;
- invoering van de verplichte scheiding tussen bestuur en intern toezicht in het onderwijs.

De regering vindt deze versterking belangrijk, omdat zij de basiskwaliteit van het onderwijs wil kunnen blijven garanderen bij een toenemende beleidsruimte voor schoolbesturen. De overheid wil meer grip hebben op de wijze waarop besturen omgaan met deze ruimte.

Door een heldere taakverdeling en verdeling van bevoegdheden tussen bestuur en intern toezicht beoogt de regering een verdere professionalisering van bestuur en management in het onderwijs.

Het schoolbestuur bepaalt welke vorm van scheiding wordt toe. De wetgever heeft zich daar buiten gelaten omdat er een grote bestuurlijke diversiteit bestaat en bijvoorbeeld ook kleine besturen met de verplichte scheiding uit de voeten moeten kunnen.

Wel zijn de volgende voorwaarden gesteld:

1. De functies van het bestuur en intern toezicht moeten gescheiden zijn;
2. Het intern toezicht moet deugdelijk en onafhankelijk van het bestuur opereren;
3. Leden van het intern toezicht worden benoemd op basis van vooraf openbaar gemaakte profielen;
4. De (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad wordt door de Raad van Toezicht uitgenodigd om voor twee zetels (bij vijf leden van de Raad van Toezicht) een bindende voordracht te doen.

Raad van Toezicht model

Statuten

De wet verplicht schoolbesturen tot een scheiding van de functies bestuur en intern toezicht, maar laat scholen vrij in de invulling van deze scheiding. Stichting openbaar onderwijs Marenland kiest ervoor de scheiding tussen bestuur en intern toezicht te realiseren door de vorming van een apart orgaan voor intern toezicht (een raad van toezicht) en een apart orgaan voor bestuur (een college van bestuur).

De voorliggende statuten voorzien in een bestuursmodel met een raad van toezicht en college van bestuur. De statuten voldoen aan de wettelijke bepalingen van de WPO.

Benoeming

Bij het RvT model benoemt de gemeenteraad niet langer de bestuursleden, maar de leden voor de raad van toezicht. De Raad van toezicht doet aan de gemeenteraad een voordracht voor benoeming. Het College van Bestuur wordt benoemd door Raad van Toezicht.

In artikel 11 van voorliggende statuten is opgenomen dat de raad van toezicht uit ten minste vijf en ten hoogste zeven leden bestaat. Ook de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) wordt in staat gesteld voor twee zetels (bij vijf bestuursleden, dan wel één lid bij drie bestuursleden) een bindende voordracht te doen (WPO art 17a, lid 2). De wetgever beoogt hiermee de inbreng van de direct belanghebbenden: ouders en personeel te waarborgen in het interne toezicht.

In artikel 18 van voorliggende statuten is opgenomen dat voor de eerste raad van toezicht - de huidige bestuursleden worden benoemd. Voor de continuïteit is deze doorzetting van groot belang. Het rooster van aftreden blijft van kracht. Het betreft de volgende personen:

1. de heer E.A. Groot uit Delfzijl, voorzitter (op voordracht van de GMR)
2. de heer mr. J. Riddersma uit Groningen, lid (op voordracht van de GMR)
3. de heer F. Vinke uit Appingedam, lid (op voordracht van de GMR)
4. de heer drs. W.R. Eijzinga uit Harkstede, lid
5. de heer P.C.J.S. Draaisma uit Bedum, lid

Wijzigingen

Op de volgende onderdelen onderscheiden de gewijzigde statuten zich van de huidige:

Financiën en verslaglegging

Begroting en jaarrekening werden conform de huidige statuten ter goedkeuring aan de gemeenteraad aangeboden (art. 25). Pas nadat goedkeuring was verkregen werd de begroting en jaarrekening vastgesteld door het stichtingsbestuur.

Volgens de gewijzigde statuten (art 13) wordt de conceptbegroting en het meerjarenperspectief voor vier jaar voor 1 december ter kennisneming aan de gemeenteraad aangeboden. Het College van Bestuur stelt jaarlijks voor 1 januari een definitieve begroting op. De begroting wordt na voorafgaande goedkeuring door de Raad van Toezicht vastgesteld door het College van Bestuur. Indien de definitieve begroting wezenlijk afwijkt van de conceptbegroting, wordt deze opnieuw aan de gemeenteraad aangeboden.

De jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) worden daarentegen toegezonden aan de gemeente. Ze worden goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Overige bevoegdheden gemeenteraad

Volgens de geldende wet- en regelgeving (WPO) is en blijft de gemeenteraad ook op andere onderdelen betrokken bij het openbaar onderwijs. De gemeenteraad heeft in de gewijzigde statuten de volgende advies of instemmingsbevoegdheden:

- de gemeenteraad blijft de bevoegdheid houden om - in geval van ernstige taakverwaarlozing door het College van Bestuur of functioneren in strijd met de wet - zelf in het bestuur te voorzien en zo nodig de stichting te ontbinden (art. 10, 16);
- benoeming van de leden van de Raad van Toezicht, op voordracht van de Raad van Toezicht (art. 11);
- ontbinding van de stichting (art. 16.1);
- opheffing van een openbare school (art. 14);
- instemming inzake wijziging van de statuten (art. 15);
- voor juridische fusie, juridische splitsing (art. 17).

Op 19 juni 2015 hebben de gemeenten, vertegenwoordigd in het Overleg- en Toezicht Orgaan, een bestuurlijk overleg gehad met de Stichting openbaar onderwijs Marenland. Tijdens dit gesprek heeft de Stichting duidelijk gemaakt dat zij geen intenties heeft om de gemeente verder op afstand te plaatsen. De Stichting hecht er waarde aan om de goede communicatie met de gemeente te handhaven en net als nu het geval is, tweemaal per jaar in overleg te treden met de colleges van de betrokken gemeenten, waarbij de jaarstukken en het strategisch beleid van de stichting onderwerp van gesprek zijn.

Beoogd effect

Behalve voldoen aan de wettelijke vereisten wordt met de voorgestelde wijzigingen een beter en transparanter bestuur nagestreefd en betere, afdwingbare garanties voor scholen om aan de minimaal vereiste onderwijskwaliteit te voldoen.

Kanttekeningen

Door de invoering van een Raad van Toezicht is op onderdelen de taakverdeling tussen de gemeente en Stichting openbaar onderwijs Marenland gewijzigd.

Hierdoor kan het openbaar onderwijs wellicht op iets meer afstand van de gemeente komen te staan dan nu het geval is.

De wijzigingen betreffen onder meer:

- Goedkeuren jaarverslag: was gemeenteraad wordt Raad van Toezicht.

In de statuten is wel een clausule opgenomen dat de Raad van Toezicht verslag doet van de, jaarstukken en bevindingen aan de gemeenteraden. De Jaarstukken (jaarrekening + jaarverslag) worden ter kennisgeving aan de gemeenteraad toegezonden.

De statutenwijziging heeft verder geen consequenties voor de rol van de gemeenteraad.

Financiële consequenties

Er zijn aan de statutenwijziging en instelling van een Raad van Toezicht voor de gemeente geen financiële en geen personele consequenties verbonden.

Communicatie

Communicatie over de wijzigingen verloopt via het schoolbestuur naar alle relevante partijen en via de scholen naar de ouders.

Op grond van het voorgaande stellen wij u voor te besluiten zoals in de aanhef beschreven.

Bedum, 8 december 2015

Burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum,

De secretaris,

R. Wiltjer

De burgemeester,

drs. H.P. Bakker